

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2715204069
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:2715204069.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: H. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. nad H. XXX, XXX XX V. nad H., o zaplatenie sumy 336,91 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 7C/227/2015-114 zo dňa 23.10.2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e**.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením konanie o určení výšky náhrady trov konania zastavil s odkazom na ustanovenia § 167a ods. 3, § 167e ods. 1, § 166a ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“). V odôvodnení súd uviedol, že žalobou doručenou súdu si žalobca uplatnil nárok na zaplatenie sumy 336,91 eura s príslušenstvom a zaplatenie náhrady trov konania. Súd vyhlásil dňa 05.12.2017 rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.03.2018, a ním rozhodol aj o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobcovi voči žalovanému v celom rozsahu. Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 23OdK/50/2019 zo dňa 10.05.2019 vyhlásil konkurz na majetok žalovaného a uznal konkurz za hlavné insolvenčné konanie podľa čl. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní. Súd zároveň rozhodol o oddlžení dlžníka tak, že bol zbavený všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze. Rozhodnutie o vyhlásení konkurzu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 17.05.2019.

2. Súd prvej inštancie mal za to, že pohľadávka protistrany z titulu právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania je nesporne pohľadávkou, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz, a to napriek tomu, že o jej výške nebolo rozhodnuté. Keďže pohľadávka žalobcu z titulu priznaného nároku na náhradu trov konania vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol konkurz vyhlásený, môže byť uspokojená iba v konkurznom konaní. Po vyhlásení konkurzu na fyzickú osobu nie je možné pokračovať v konaní o výške trov a takéto konanie je potrebné zastaviť.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a odvolaniu vyhovieť, resp. toto uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uviedol, že súd nepriamo odkázal žalobcu na uplatnenie si pohľadávky v konkurze, avšak samotné konanie o výške titulu, na základe ktorého by tak žalobca mohol urobiť, zastavil predmetným uznesením. On však na základe uznesenia nemá právo uplatňovať si svoju pohľadávku, lebo zo strany súdu vôbec nebola vyčíslená.

Pokiaľ súd tvrdí, že si žalobca pohľadávku voči žalovanému môže uplatniť v konkurze, musí mu túto pohľadávku najprv priznať. Namietal tiež zmätočnosť uznesenia, lebo odôvodnenie nekorešponduje s výrokom rozhodnutia, a namietal aj jeho nepreskúmateľnosť, pretože zo zákona o konkurze a reštrukturalizácii nevyplýva, že by mal súd konanie o výške náhrady trov zastaviť. Postupom súdu došlo podľa neho k znemožneniu uplatnenia si pohľadávky v konkurznom konaní. Nárok na náhradu trov konania mu vznikol už rozsudkom zo dňa 05.12.2017, preto je potrebné určiť aj jeho výšku. Zastavením konania, ktoré vyčísluje výšku trov konania, ostal právoplatný, no nevykonateľný rozsudok súdu.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a po prejednaní veci dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť, pretože neexistovali dôvody na jeho vydanie. Pri rozhodovaní mal na zreteli najmä nižšie citované zákonné ustanovenia:

5. Podľa § 166 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii každý platobne neschopný dlžník, ktorý je fyzickou osobou, je oprávnený domáhať sa oddĺženia konkurzom alebo splátkovým kalendárom podľa tejto časti zákona a to bez ohľadu na to, či má záväzky z podnikateľskej činnosti.

6. Podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

7. Podľa § 166a ods. 1 písm. a), ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak tento zákon neustanovuje inak len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môže byť uspokojená pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi. Tieto pohľadávky sa v konkurze uplatňujú vyhláškou.

8. Podľa § 166b ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii za nevymáhateľné voči dlžníkovi v prípade oddĺženia sa považuje:

- a) príslušenstvo pohľadávky, ktoré presahuje 5% istiny pohľadávky za každý kalendárny rok existencie pohľadávky, na ktoré vznikol nárok pred rozhodujúcim dňom; za obdobie kratšie ako kalendárny rok zostáva vymáhateľná alikvotná časť príslušenstva,
- b) príslušenstvo pohľadávky, na ktoré vznikol nárok v rozhodujúci deň a po rozhodujúcom dni; to neplatí pre pohľadávku z úveru na bývanie, ibaže bola prihlásená do konkurzu,
- c) pohľadávka zo zmenky, ak bola podpísaná dlžníkom pred rozhodujúcim dňom,
- d) zmluvné pokuty a iné súkromnoprávne alebo verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu, bola porušená pred rozhodujúcim dňom,
- e) peňažné pohľadávky, ktoré patria alebo patrili osobe spriaznenej s dlžníkom a vznikli pred rozhodujúcim dňom,
- f) trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s účasťou v konkurznom konaní alebo v konaní o určení splátkového kalendára.

9. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

10. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Rozhodovanie o náhrade trov konania má dve samostatné fázy. Prvou je rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodne súd bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ má konečné rozhodnutie formu rozsudku, rozhodne súd o nároku na náhradu trov konania samostatným výrokom, ktorý má povahu uznesenia. Výrok o nároku na náhradu trov konania má povahu tzv. závislého výroku, a to z dôvodu vzájomnej väzby medzi výsledkom sporu a priznaním, či nepriznaním nároku na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie (§ 357 písm. m) CSP). Druhou fázou je rozhodovanie súdneho úradníka súdu prvej inštancie, ktorý rozhodne o výške náhrady trov konania samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci. Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť v zmysle § 239 a nasl. CSP, o ktorej rozhodne sudca súdu prvej inštancie. Rozhodnutie sudcu o sťažnosti je konečné, bez možnosti ďalších opravných prostriedkov. Rozhodovanie o výške náhrady trov

konania sa prenieslo do časti konania po právoplatnosti rozhodnutia, keď je výsledok sporového konania už nespochybniteľný; a preto aj miera úspechu [prípadne iných okolností (§ 255 - § 257)] z hľadiska trov je jednoznačne určená. Nárok na náhradu trov konania je procesným nárokom. Až na základe rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania vzniká jednej strane voči druhej právo na plnenie (pohľadávka).

12. Fyzické osoby majú možnosť sa zbaviť dlhov formou konkurzu alebo splátkového kalendára. Ustanovenia štvrtej časti zákona o konkurze a reštrukturalizácii o oddlžení fyzických osôb predstavujú vysoko liberálnu právnu úpravu na oddlžení fyzických osôb. Právna úprava je navyše retroaktívna, pretože pod nový režim oddlżenia patria aj tie pohľadávky, ktoré vznikli pred účinnosťou tejto právnej úpravy a ktoré boli v dobe svojho vzniku vymáhateľné. Riešenie úpadku fyzických osôb upravuje zákon o konkurze a reštrukturalizácii v závislosti od ich právneho statusu, podľa toho, či ide o podnikateľa alebo fyzickú osobu, ktorá nie je podnikateľom. U dlžníka - fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom, je úpadok možné riešiť aj konkurzom, ale len na základe návrhu veriteľa z dôvodu platobnej neschopnosti dlžníka. Dlžník - fyzická osoba, ktorý nie je podnikateľom, je oprávnený podať návrh na oddlžovacie konanie buď formou návrhu na vyhlásenie oddlžovacieho konkurzu na jeho majetok alebo na určenie splátkového kalendára. Aktívnu vecnú legitimáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu má len dlžník - fyzická osoba bez ohľadu na to, či je alebo nie je podnikateľom, resp. ním v minulosti bol. Dlžník má právo voľby, ktorú formu oddlžovacieho konania si zvolí. Môže požiadať o vyhlásenie oddlžovacieho konkurzu na svoj majetok, alebo môže žiadať o určenie splátkového kalendára. Súdne konania, v ktorých sa vymáhajú pohľadávky, ktoré sa uspokojujú v oddlžovacom konkurze (§ 166a), a pohľadávky, ktoré sú v tomto konkurze vylúčené z uspokojenia a sú nevymáhateľné (§ 166b), je súd povinný bez zbytočného odkladu podľa § 167e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zastaviť. Konania, ktorých predmetom sporu je pohľadávka, ktorá nie je dotknutá oddlžovacím konaním, sa neprerušujú ani nezastavujú.

13. V predmetnom spore vo veci samej rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 7C/227/2015-91 zo dňa 05.12.2017, právoplatným dňa 14.03.2018, tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 187,54 eura, ako aj úrok z omeškania vo výške 8,75 % p. a. zo sumy 62,73 eura od 26.01.2013 do zaplatenia, zo sumy 86,11 eura od 26.02.2013 do zaplatenia, zo sumy 10,98 eura od 26.03.2013 do zaplatenia, zo sumy 27,72 eura od 26.04.2013 do zaplatenia, a to všetko v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 %. Predtým ako súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodol o výške náhrady trov konania, Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 23OdK/50/2019 zo dňa 10.05.2019 vyhlásil na majetok žalovaného konkurz. Toto rozhodnutie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku dňa 17.05.2019. Na základe vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného súd prvej inštancie napadnutým uznesením č. k. 7C/227/2015-114 zo dňa 23.10.2019 predmetné konanie o určení výšky náhrady trov konania zastavil.

14. S ohľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia odvolací súd zhodnotil odvolanie žalobcu za opodstatnené, pretože neboli splnené predpoklady pre to, aby súd prvej inštancie z úradnej povinnosti prihliadol na vyhlásený konkurz a v zmysle § 167e zákona konkurze a reštrukturalizácii predmetné konanie v časti už len o určenie výšky náhrady trov zastavil. Nesprávne tak aplikoval ustanovenie § 167e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, v zmysle ktorého ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b). V tomto konaní totiž už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom č. k. 7C/227/2015-91 zo dňa 05.12.2017 o nároku žalobcu na uhradenie pohľadávky, ktorá by mohla byť uspokojená iba v konkurze. Z dikcie ustanovenia § 167e ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyplýva povinnosť súdu zastaviť také súdne konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze, no v danom prípade v čase vyhlásenia konkurzu o pohľadávke žalobcu v tomto konaní bolo právoplatne rozhodnuté, nárok na uhradenie tejto pohľadávky už žalobcovi bol právoplatne priznaný a z tohto dôvodu podľa názoru odvolacieho súdu neboli dané zákonné podmienky pre zastavenie konania o určení výšky náhrady trov konania. Predmetné konanie pred vydaním napadnutého uznesenia o zastavení konania bolo vo fáze rozhodovania súdneho úradníka súdu prvej inštancie, ktorý mal rozhodnúť už len o výške náhrady trov konania samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

15. Odvolací súd v závere poznamenáva, že pohľadávka žalobcu z titulu právoplatne priznaného nároku v rozsudku č. k. 7C/227/2015-91 zo dňa 05.12.2017 je pohľadávkou, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz a ktorá môže byť uspokojená len v konkurze alebo splátkovým kalendárom podľa § 166a ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Z charakteru

uplatňovanej pohľadávky je zrejme, že žalobca si môže zaplatať súdom určenej sumy 187,54 eura spolu s príslušenstvom a trovami konania uplatňovať iba v rámci konkurzu podľa § 166a ods. 1 písm. a) zákona o konkurze a reštrukturalizácii, na čo poukázal i súd prvej inštancie. Rozhodnutím súdu prvej inštancie o zastavení predmetného konania o určení výšky náhrady trov konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu je však zmarené právo žalobcu v konkurze si uplatniť okrem uhradenia sumy 187,54 eura s príslušenstvom, i náhradu trov predmetného konania, pretože z charakteru inštitútu náhrady trov konania vyplýva, že až na základe rozhodnutia súdu o výške náhrady trov konania sa môže žalobca domáhať voči žalovanej jej zaplatať. Postupom súdu prvej inštancie, ktorý zastavil konanie o určení výšky náhrady trov konania, došlo ku vzniku situácie, že žalobca si nemôže v konkurze uplatniť pohľadávku z titulu rozsudkom právoplatne priznaného nároku na náhradu trov konania voči žalovanej. Nárok na náhradu trov konania je závislý od určení výšky náhrady trov konania a ak bol žalobcovi nárok na náhradu trov konania priznaný právoplatným rozsudkom, je potrebné v konaní určiť aj výšku tohto nároku, inak by bol právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie v časti trov konania nevykonateľným.

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zrejme, že v predmetnej veci neexistovali dôvody na vydanie rozhodnutia o zastavení konania o určení výšky náhrady trov konania. Odvolanie žalobcu preto odvolací súd vyhodnotil ako opodstatnené a napadnuté uznesenie v zmysle § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil, pretože nemalo byť vôbec vydané. Uznesenie bolo vydané ako dôsledok nesprávneho právneho posúdenia účinkov vyhlásenia konkurzu na predmetné konanie, bez splnenia podmienok na jeho vydanie.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).